

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Ιεραρχική Προσφυγή Αρ. 108/2006

Μεταξύ:

I. SOTERIOU CONSTRUCTIONS LIMITED

Αιτούντα

v.

ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών:**

κ. Ιωάννης Π. Πογιατζής, Πρόεδρος
κ. Μιχαλάκης Χριστοφόρου, Μέλος
κ. Άγγελος Αγγελίδης, Μέλος
κ. Χριστόφορος Χριστοφίδης, Μέλος

Αιτούντες:

I. SOTERIOU CONSTRUCTIONS LTD

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. κο Ανδρέα Δημητρίου, Δικηγόρο
2. κο Κωνσταντίνο Λαμπριανίδη, Δικηγόρο
3. κα Σώτια Σωτηρίου, Εκπρόσωπο αιτούσας εταιρείας
4. κο Μάριο Γεωργίου, Εκπρόσωπο αιτούσας εταιρείας

Αναθέτουσα Αρχή:

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. κα Στέλλα Φυλακτίδη, Ανώτερο Αρχιτέκτονα, Τμήμα Δημοσίων Έργων
2. κα Χριστίνα Διονυσιάδου, Συντονίστρια Επιτροπής Αξιολόγησης
3. κο Αντώνη Αδαμίδη, Μέλος Επιτροπής Αξιολόγησης
4. κο Φοίβο Ιακωβίδη, Αρχιτέκτονα, Τμήμα Δημοσίων Έργων

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 23 Φεβρουαρίου, 2007

Α Π Ο Φ Α Σ Η

A. Η παρούσα Ιεραρχική Προσφυγή στρέφεται εναντίον της απόφασης του Τμήματος Δημοσίων Έργων, στο Διαγωνισμό με Αριθμό 5/2006 «Κυβερνητικό Έργο Αρ. 7/2005». Με την Ιεραρχική Προσφυγή η Αιτούσα Εταιρεία κατάθεσε και Αίτηση για Λήψη Προσωρινού Μέτρου σχετικά με την αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης ή την εκτέλεση οποιασδήποτε πράξης ή απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής σχετική με τη διαδικασία ανάθεσης καθώς και την υπογραφή της σύμβασης μέχρι την τελική απόφαση. Η εξέταση της Αίτησης έγινε στις 2 Ιανουαρίου, 2007 και η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών με απόφασή της της ίδιας ημέρας παρέτεινε την ισχύ του προσωρινού μέτρου μέχρι την εξέταση της Ιεραρχικής Προσφυγής και έκδοση τελικής απόφασης από αυτή.

B. Ο Διαγωνισμός με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 62.549 και ημερομηνία 25 Αυγούστου, 2005 χαρακτηρίστηκε ως απόρρητος βάσει του άρθρου 4 του περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Νόμου του 2003 (Ν.101(Ι)2003) και εξαιρείται από τις πρόνοιες του Μέρους ΙΙ του πιο πάνω νόμου.

Γ. Η ημερομηνία υποβολής των προσφορών ήταν η 1η Σεπτεμβρίου, 2006 και υποβλήθηκαν πέντε προσφορές. Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων σε συνεδρία του στις 15 Νοεμβρίου, 2006 αποφάσισε να υιοθετήσει την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης για ανάθεση της σύμβασης στην εταιρεία Ξ.Α. Κοντεάτης & Υιοί Λίμιτεδ που θεωρήθηκε ο χαμηλότερος προσφοροδότης που πληροί τους όρους και τις προδιαγραφές του Διαγωνισμού. Η προσφορά της Αιτούσας Εταιρείας δεν κατέστη δυνατόν να επιλεγεί λόγω, σύμφωνα με την Αναθέτουσα Αρχή, «σοβαρής απόκλισης από τα έγγραφα του Διαγωνισμού που αφορούν τις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις». Η Αναθέτουσα Αρχή ισχυρίζεται ότι:

- 1) Στις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις όσον αφορά στον προσφερόμενο εξοπλισμό, η τεκμηρίωση συμμόρφωσης της Αιτούσας Εταιρείας προς τις προδιαγραφές έγινε σε κατοπινό στάδιο (μετά την υποβολή προσφοράς) και μετά από αίτημα της Επιτροπής Αξιολόγησης. Με βάση τα στοιχεία που υποβλήθηκαν τα οποία δεν ήταν πλήρη, αξιολογήθηκε ο εξοπλισμός που είχε δηλωθεί μονοσήμαντα στο σχετικό έντυπο. Συγκεκριμένα:

- 1) Για μέρος του εξοπλισμού του Συστήματος Αυτόματης Πυρόσβεσης δηλώθηκε μόνο ο κατασκευαστής οπότε η αξιολόγηση δεν ήταν δυνατή αφού δεν είχε σημειωθεί ο συγκεκριμένος τύπος.
  - 2) Από τα προσφερόμενα φωτιστικά το ΦΣ10 παρουσιάζει απόκλιση από τις προδιαγραφές όσον αφορά τη σήμανση (KITEMARK) που ζητείται. Επίσης τα ΦΣ6 και ΦΣ7 αποκλίνουν από τις προδιαγραφές αφού διαθέτουν σώμα από χυτό αλουμίνιο αντί από πολυανθρακικό υλικό.
- ii) Όσον αφορά τις μηχανολογικές εγκαταστάσεις η τεκμηρίωση συμμόρφωσης από την Αιτούσα Εταιρεία προς τις προδιαγραφές για τον προσφερόμενο εξοπλισμό έγινε σε κατοπινό στάδιο (μετά την υποβολή των προσφορών) και μετά από αίτημα της Επιτροπής Αξιολόγησης. Με βάση τα στοιχεία που υποβλήθηκαν τα οποία δεν ήταν πλήρη αξιολογήθηκε ο εξοπλισμός που είχε δηλωθεί μονοσήμαντα στο σχετικό έντυπο. Επίσης η πλήρη αξιολόγηση της προφοράς δεν ήταν δυνατή αφού για αρκετά είδη δεν δηλώθηκαν οι συγκεκριμένοι κατασκευαστές ή/και τύποι του εξοπλισμού. Συγκεκριμένα:
- 1) Οι εξαεριστήρες παροχής/επιστροφής φρέσκου αέρα, δηλώνεται απλά ότι είναι εγχώριας κατασκευής, χωρίς να δηλώνονται οι κατασκευαστές και ο τύπος για κάθε εξαεριστήρα.
  - 2) Όσον αφορά τη Μονάδα Ανάκτησης Θερμότητας δεν δηλώνεται ούτε ο κατασκευαστής ούτε ο τύπος.
  - 3) Οι αντλίες για το πιεστικό συγκρότημα νερών χρήσης, αποκλίνουν από τις προδιαγραφές, αφού δεν διαθέτουν ρυθμιστές συχνότητας

Κατά την εξέταση της προσφυγής ενώπιον μας, η Αναθέτουσα Αρχή παραδέχτηκε ότι ο πιο πάνω λόγος Γ1)2), απόρριψης της προσφοράς της Αιτούσας Εταιρείας, είναι επουσιώδους σημασίας και τον απέσυρε.

Δ. Μετά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων ο Αιτητής μέσω των δικηγόρων του απέστειλε επιστολή στην Αναθέτουσα Αρχή με τη οποία γνωστοποίησε την πρόθεση του να προσφύγει στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών. Στις 28 Δεκεμβρίου, 2006 ο Αιτητής

εξάσκησε το δικαίωμα του και καταχώρησε Ιεραρχική Προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών προσβάλλοντας την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής να κατακυρώσει το Διαγωνισμό σε άλλο προσφοροδότη.

Η Αιτούσα Εταιρεία στην Ιεραρχική Προσφυγή της προβάλλει, μεταξύ άλλων, και τους εξής νομικούς και πραγματικούς λόγους:

- i) Η αποδοχή μη έγκυρης προσφοράς και η απόρριψη μιας καθ' όλα έγκυρης προσφοράς συνιστά παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης μεταξύ προσφοροδοτών και κατ' επέκταση παράβαση του Άρθρου 28 του Συντάγματος καθώς και κατά παράβαση του άρθρου 34(1) του Νόμου 101(Ι)2003.
- ii) Η Αναθέτουσα Αρχή έχει παραβιάσει κατάφορα τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών απορρίπτοντας την προσφορά της για μη ουσιώδεις και/ή μη νομικούς λόγους, και
- iii) Η Αναθέτουσα Αρχή αγνόησε τις απαντήσεις που έδωσε η Αιτούσα Εταιρεία στις διευκρινήσεις που ζητήθηκαν.

Κατά την εξέταση της Προσφυγής η Αιτούσα Εταιρεία πρόσθεσε ακόμη τρεις λόγους, ότι δηλαδή

- α) Δεν υπάρχουν πρακτικά με συνεδρίαση της Επιτροπής Αξιολόγησης που είχε σκοπό να αξιολογήσει τις πληροφορίες που υπεβλήθησαν από την Αιτούσα Εταιρεία ως ανταπόκριση σε απαίτηση της Αναθέτουσας Αρχής.
- β) Η προσφορά της επιτυχούσας εταιρείας ήταν εκτός προδιαγραφών αφού οι αντλίες για το πιεστικό συγκρότημα νερών χρήσης, που προσφέρει ο Επιτυχών Προσφοροδότης δε διαθέτουν ρυθμιστές συχνότητας αλλά ούτε και οι εξαεριστήρες που προσφέρει ο Επιτυχών Προσφοροδότης είναι εντός προδιαγραφών αφού δεν συμμορφώνονται με τον όρο που αφορά την ηχητική ένταση.

- γ) Παραβιάστηκαν αρχές του Περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου 158(Ι)1999 αφού υπήρχε αλλαγή στην σύνθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης και δεν τηρήθηκαν οι προϋποθέσεις του σχετικού άρθρου.

Ε. Η Αναθέτουσα Αρχή απορρίπτοντας όλους τους πιο πάνω λόγους που πρόβαλε η Αιτούσα Εταιρεία ισχυρίστηκε ότι η απόφαση της να απορρίψει την Αιτούσα Εταιρεία ήταν καθ' όλα νόμιμη και εντός των πλαισίων της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και της μη διάκρισης μεταξύ των προσφοροδοτών και ότι η απόφασή της να απορρίψει την προσφορά της Αιτούσας Εταιρείας στηρίχτηκε στο γεγονός ότι αυτή παρουσιάζει σοβαρή απόκλιση από τα έγγραφα του Διαγωνισμού που αφορούν τις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις όπως αναλύονται πιο πάνω (Γι – ΓΙΙ). Συγκεκριμένα η Αναθέτουσα Αρχή καταρρίπτοντας τους λόγους που πρόβαλε η Αιτούσα Εταιρεία ισχυρίστηκε ότι:

- i) Η προσφορά της Αιτούσας Εταιρείας απορρίφθηκε επειδή παραβίαζε ουσιώδεις όρους των εγγράφων του Διαγωνισμού και η απόφαση της ουδόλως παραβιάζει το Άρθρο 28 του Συντάγματος και το άρθρο 34(1) του Νόμου 101(Ι)2003 αλλά ούτε και τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών.
- ii) Ουδόλως αγνόησε επιστολή της Αιτούσας Εταιρείας αφού αυτή εξετάστηκε από την Αναθέτουσα Αρχή σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας και οι αιτιάσεις της Αιτούσας Εταιρείας αξιολογήθηκαν και απερρίφθησαν.
- iii) Όλες οι πληροφορίες που υπεβλήθησαν από τους προσφοροδότες αξιολογήθηκαν και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης καταγράφηκαν κατόπιν νόμιμων συνεδριάσεων σε πρακτικά.
- iv) Η προσφορά της Επιτυχούσας Εταιρείας δεν μπορεί να θεωρηθεί εκτός προδιαγραφών αφού έγινε δήλωση από τον αντιπρόσωπο του Επιτυχόντα Προσφοροδότη που έγινε αποδεκτή, ότι το πιεστικό σύστημα αντλίας που προσφέρει ο Επιτυχών Προσφοροδότης διαθέτει ρυθμιστή συχνότητας. Επίσης οι εξαιρεστήρες που προσφέρει ο Επιτυχών Προσφοροδότης είναι εντός προδιαγραφών και συμμορφώνονται με τον όρο που αφορά την ηχητική ένταση.

- v) Κανένα άρθρο του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου 158(Ι)/1999 παραβιάστηκε αφού το άρθρο 11(1) της ΚΔΠ 71/2004 «Οι Περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Κανονισμοί του 2004», το οποίο υπερισχύει, δίνει το δικαίωμα στις Αναθέτουσες Αρχές να ορίζουν αντικαταστάτη σε περίπτωση αδυναμίας ή κωλύματος μέλους να συμμετάσχει σε συνεδρία της Επιτροπής Αξιολόγησης.

ΣΤ. Κατά την εξέταση της προσφυγής η Αιτούσα Εταιρεία απέρριψε τους ισχυρισμούς Γi) – Γii) πιο πάνω, που πρόβαλε η Αναθέτουσα Αρχή για να απορρίψει την προσφορά της Αιτούσας Εταιρείας και ισχυρίστηκε ότι:

- i) Σχετικά με τις ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις και συγκεκριμένα όσον αφορά μέρος του εξοπλισμού του Συστήματος Αυτόματης Πυρόσβεσης, πράγματι, στην προσφορά της δηλώθηκε ο κατασκευαστής και όχι ο συγκεκριμένος τύπος, αλλά αυτή η πληροφορία δόθηκε στην Αναθέτουσα Αρχή κατά την υποβολή των συμπληρωματικών πληροφοριών.
- ii) Σχετικά με τις μηχανολογικές εγκαταστάσεις και συγκεκριμένα όσον αφορά
- α) τους εξαεριστήρες, πράγματι δεν είχε δηλωθεί ο κατασκευαστής και ο τύπος των εξαεριστήρων αλλά αυτές οι πληροφορίες δόθηκαν στην Αναθέτουσα Αρχή κατά την υποβολή των συμπληρωματικών πληροφοριών,
- β) την Μονάδα Ανάκτησης Θερμότητας δεν είχε δηλωθεί ο κατασκευαστής και ο τύπος της μονάδας αλλά αυτές οι πληροφορίες δόθηκαν στην Αναθέτουσα Αρχή κατά την υποβολή των συμπληρωματικών πληροφοριών,
- γ) τις αντλίες για το πιεστικό συγκρότημα νερών χρήσης, πράγματι ο τύπος που πρόσφερε δεν διαθέτει ρυθμιστές συχνότητας, αλλά ούτε και ο τύπος που πρόσφερε η Επιτυχούσα Εταιρεία διαθέτει.

Z. 1. Από τα ενώπιόν μας στοιχεία και γεγονότα όπως εκτίθενται πιο πάνω και φαίνονται στους σχετικούς φακέλους και τα επιχειρήματα που έχουν εκτεθεί τόσο γραπτά όσο και προφορικά, κατά την ενώπιόν μας διαδικασία, συμφωνούμε με τους ισχυρισμούς της Αναθέτουσας Αρχής και κρίνουμε ότι η Αναθέτουσα Αρχή δεν έχει παραβιάσει το ισχύον δίκαιο αλλά ούτε τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και της μη διάκρισης λόγω ιθαγένειας και ορθά τέθηκε ο Αιτητής εκτός διαγωνισμού από την Αναθέτουσα Αρχή. Είμαστε της γνώμης ότι η Αναθέτουσα Αρχή με σοβαρότητα και υπευθυνότητα αξιολόγησε σε βάθος την προσφορά της Αιτούσας Εταιρείας και η απόφαση να τεθεί ο Αιτητής εκτός Διαγωνισμού ελήφθη μετά από ενδελεχή έλεγχο της προσφοράς της Αιτούσας Εταιρείας αλλά και μετά που ο Αιτητής παρέλειψε να υποβάλει με την προσφορά της ουσιαστικής σημασίας τεκμήρια, πληροφορίες και ή έγγραφα που ζητούνταν από τους όρους του Διαγωνισμού.

Συγκεκριμένα ο όρος 21.1 των Εγγράφων του Διαγωνισμού ορίζει ότι

«Οι προσφορές συνοδεύονται με όλα τα απαιτούμενα διευκρινιστικά και/ή αποδεικτικά έγγραφα/στοιχεία που απαιτούνται από τη Ενδιαφερόμενη Υπηρεσία για την διαπίστωση της ουσιαστικής ανταπόκρισης τους.»

Και ο όρος 21.2 ορίζει ότι

«Ουσιαστικά ανταποκρινόμενες προσφορές θεωρούνται οι προσφορές που συμμορφώνονται προς όλους τους όρους, προϋποθέσεις και προδιαγραφές των εγγράφων προσφοράς.»

Συμφωνούμε με την Αναθέτουσα Αρχή ότι η προσφορά της Αιτούσας Εταιρείας ήταν άκυρη αφού παραβίαζε ουσιαστικούς όρους των εγγράφων της προσφοράς. Η τεκμηρίωση συμμόρφωσης από την Αιτούσα Εταιρεία προς τις προδιαγραφές για τον προσφερόμενο εξοπλισμό που έγινε σε κατοπινό στάδιο (μετά την υποβολή των προσφορών) έστω και αν έγινε μετά από αίτημα της Επιτροπής Αξιολόγησης δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή σαν συμμόρφωση με τους όρους του Διαγωνισμού αφού αυτό θεωρείται συμπλήρωση της προσφοράς και όχι διευκρίνηση. Οι διευκρινήσεις ζητούνται από τους προσφοροδότες για περαιτέρω εξηγήσεις σε σχέση με ασάφεια, αοριστία ή έλλειψη καθαρότητας, σε καμία όμως περίπτωση δεν ζητούνται για συμπλήρωση άκυρης προσφοράς. Η εκ των υστέρων υποβολή

στοιχείων τα οποία είναι ουσιώδη κατά την αξιολόγηση μιας προσφοράς είναι ανεπίτρεπτη γιατί παραβιάζει τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών (Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου v. Hydrotech Water and Enviromental Eng. Ltd (1999) 3ΑΑΔ 333.

2. Επίσης συμφωνούμε με την Αναθέτουσα Αρχή ότι –

- (α) Κανένα άρθρο του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου 158(ι)/99 παραβιάστηκε αφού το άρθρο 11(1) της ΚΔΠ 71/2004 των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Κανονισμών του 2004, το οποίο υπερισχύει, δίνει το δικαίωμα στις Αναθέτουσες Αρχές να ορίζουν αντικαταστάτη σε περίπτωση αδυναμίας ή κωλύματος μέλους να συμμετάσχει σε συνεδρία της Επιτροπής Αξιολόγησης, και
- (β) η Αναθέτουσα Αρχή ορθώς ενήργησε και σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας να αξιολογήσει και να απορρίψει η ίδια τις αιτιάσεις της Αιτούσας Εταιρείας.

Ενόψει των πιο πάνω ευρημάτων μας, ότι δηλαδή η προσφορά του Αιτητή ήταν εκτός των όρων και των προδιαγραφών του Διαγωνισμού, θεωρούμε ότι παρέλκει η εξέταση των υπόλοιπων λόγων ακύρωσης και δεν θα προχωρήσουμε να εξετάσουμε τους λόγους που επικαλέστηκαν οι Αιτητές για την εγκυρότητα της προσφοράς του Επιτυχόντα Προσφοροδότη, καθότι κατά πάγια νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Κύπρου, προσφοροδότης που δεν υπέβαλε έγκυρη προσφορά, στερείται εννόμου συμφέροντος να προσβάλει την απόφαση κατακύρωσης της προσφοράς.

Η. Ως εκ τούτου η παρούσα Ιεραρχική Προσφυγή κρίνεται αβάσιμη και η προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής επικυρώνεται.